

आरोग्य विभाग जिल्हा परिषद कोल्हापूर मार्फत जनहितार्थ माहिती सादर

नागरिकांसाठी आजारांबद्दल मराठीत
माहिती २०२५

श्री. प्रकाश आबिटकर

माननीय मंत्री, सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब
कल्याण महाराष्ट्र राज्य

गिलियन-बॅरे सिंड्रोम (GBS) विषयी माहिती

गिलियन-बॅरे सिंड्रोम (GBS) हा एक दुर्मिळ पण गंभीर ऑटोइम्यून न्यूरोलॉजिकल विकार आहे.

गिलियन-बॅरे सिंड्रोम (GBS) म्हणजे काय?

शरीराची रोगप्रतिकारक शक्ती चुकून स्वतःच्या मज्जातंतूवर हल्ला करते, ज्यामुळे स्नायू कमकुवत होतात आणि काही वेळा श्वसनसंस्थेवरही परिणाम होतो.

! लक्षण

- हात-पायात मुंग्या येणे, झिणझिण्या जाणवणे
- चालण्यात अडचण, अशक्तपणा
- गिळण्यात किंवा बोलण्यात त्रास
- श्वास घेण्यास अडचण
- डोळ्यांचे हालचाल कमी होणे (Miller Fisher प्रकारात)
- तीव्र स्नायू वेदना आणि थकवा

🔍 कारणे आणि जोखीम घटक

- पूर्वीचा श्वसन किंवा पचनतंत्राचा संसर्ग (उदा. *Campylobacter jejuni*)
- काही विषाणू: झिका, सायटोमेगॅलोव्हायरस
- दुर्मिळ प्रकरणांमध्ये लसीकरणानंतरही दिसून येतो
- दूषित अन्न आणि पाणी हे संभाव्य कारणे

निदान

- क्लिनिकल मूल्यांकन
- EMG आणि नर्व्ह कंडक्शन स्टडी
- लंबर पंक्चर (सेरेब्रोस्पायनल फ्लुइड तपासणी)
- MRI आणि रक्त चाचण्या

उपचार

- प्लाझ्मा एक्सचेंज (Plasmapheresis) – हानिकारक अँटीबाँडीज काढून टाकणे
- IVIg थेरपी – निरोगी अँटीबाँडीज देणे
- श्वसन समर्थन, पोषण आणि पुनर्वसन
- वेदना नियंत्रणासाठी औषधे

खबरदारी आणि प्रतिबंध

- स्वच्छता राखा, उकळलेले पाणी प्या
- बाहेरचे अन्न टाळा, फळे-भाज्या नीट धुवा
- लक्षणे दिसल्यास त्वरित डॉक्टरांचा सल्ला घ्या
- GBS संसर्गजन्य नाही, पण लवकर निदान महत्वाचे